

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 16/07-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. septembra 2007 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Juraja Horvátha o sťažnosti prof. Ing. V. J., DrSc., K., RNDr. Z. B., K., Z. J., K., Z. S., R., N. S., R., M. H., K. a JUDr. J. H., K., zastúpených advokátkou JUDr. H. K., K., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 191/03 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo prof. Ing. V. J., DrSc., RNDr. Z. B., Z. J., Z. S., N. S., M. H. a JUDr. J. H., na prerokovanie ich veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 191/03 porušené bolo.

2. Prof. Ing. V. J., DrSc., RNDr. Z. B., Z. J., Z. S., N. S., M. H. a JUDr. J. H. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie každému v sume po 20 000 Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý zaplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Prof. Ing. V. J., DrSc., RNDr. Z. B., Z. J., Z. S., N. S., M. H. a JUDr. J. H. priznáva úhradu trov konania v sume 17 878 Sk (slovom sedemnásttisícosemstosedesiatosem slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý zaplatiť na účet advokátky JUDr. H. K., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. februára 2007 doručená sťažnosť prof. Ing. V. J., DrSc., K., RNDr. Z. B., K., Z. J., K., Z. S., R., N. S., R., M. H., K. a JUDr. J. H., K. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. H. K., K., ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 191/03.

Sťažovatelia uviedli, že sa obrátili na okresný súd so žalobou z 15. novembra 2003 proti žalovanému Ministerstvu financií Slovenskej republiky, ktorou si uplatnili „*postih toho, kto zodpovedá za škodu spôsobenú zavinením iného*“, a žiadali určiť zodpovednosť štátu a jeho orgánov za škodu vzniknutú na majetku občanov – veriteľov subjektu H., a. s., a B., a. s., K.. Sťažovatelia uviedli, že od začatia súdneho konania do podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo v predmetnom konaní nariadené jediné pojednávanie, hoci ich sťažnosť orgánu štátnej správy súdu bola uznaná ako dôvodná. Preto sťažovatelia žiadali, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1.) Základné právo sťažovateľov v 1.) až 7.) rade, právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, zaručené ustanovením článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, bolo v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod č. k. 18 C 191/03, porušené.

2.) Okresnému súdu Bratislava I prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 191/03 konal bez zbytočných prietáhov.

3.) Ústavný súd priznáva sťažovateľovi v 1.) rade primerané finančné zadostučinenie vo výške 33.000,- Sk, sťažovateľovi v 2.) rade primerané finančné zadostučinenie vo výške 24.600,- Sk, sťažovateľovi v 3.) rade primerané finančné zadostučinenie vo výške 30.000,- Sk, sťažovateľovi v 4.) rade primerané finančné zadostučinenie vo výške 60.000,- Sk, sťažovateľovi v 5.) rade primerané finančné zadostučinenie vo výške 60.000,- Sk, sťažovateľovi v 6.) rade primerané finančné zadostučinenie vo výške 30.000,- Sk, sťažovateľovi v 7.) rade primerané finančné zadostučinenie vo výške 30.000,- Sk.

4.) Porušovateľ je povinný sťažovateľovi nahradiť trovy súdneho konania. “

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 16/07-16 z 15. marca 2007 ju prijal na ďalšie konanie. Na výzvu ústavného súdu sťažovatelia a predsedníčka okresného súdu oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania.

Predsedníčka okresného súdu v stanovisku doručenom 14. mája 2007 oznámila, že predmetný spis sa od 7. mája 2007 nachádza na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) z dôvodu odvolania podaného sťažovateľmi. K sťažnosti sa nevyjadrila.

Ústavný súd si preto vyžiadal spis okresného súdu sp. zn. 18 C 191/03 od krajského súdu a z jeho obsahu zistil nasledovný priebeh konania.

Konanie vedené okresným súdom začalo doručením návrhu 21. novembra 2003. Uznesením z 12. augusta 2004 okresný súd vyzval sťažovateľov na odstránenie nedostatkov návrhu (špecifikovať petit v časti úrokov z omeškania). Dožiadanim z 15. júna 2006 okresný súd požiadal Okresný súd Košice I a Okresný súd Košice – okolie o vypočutie sťažovateľov. Po doručení zápisníc o výsluchoch (13. októbra 2006) okresný súd 13. novembra 2006 nariadil vo veci pojednávanie na 1. február 2007, na ktorom vyhlásil rozsudok, ktorým žalobu zamietol. Sťažovatelia sa proti rozsudku odvolali a okresný súd 23. apríla 2007 predložil ich odvolanie na rozhodnutie krajskému súdu.

II.

Sťažovatelia sa svojou sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).

Pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza ústavný súd zo svojej ustálenej judikatúry (napr. I. ÚS 76/03, II. ÚS 47/04, IV. ÚS 228/05), v súlade s ktorou odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, pričom tento účel možno dosiahnuť zásadne až právoplatným rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná, k vytvoreniu stavu právnej istoty preto dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu.

Otázku existencie zbytočných priet'ahov, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, skúma ústavný súd podľa svojej konštantnej judikatúry (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, II. ÚS 66/03) vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa troch kritérií, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci (1), správanie účastníka konania (2) a spôsob, akým v konaní postupoval súd (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

1. Z hľadiska predmetu konania – žaloba o náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom – tvorí vec bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a nie je právne zložitá. V danom prípade ústavný súd nezistil ani okolnosti, z ktorých by vyplývala skutková zložitosť veci, čo napokon potvrdzuje aj samotný priebeh konania.

2. Správanie sťažovateľov, ktorí sú navrhovateľmi v predmetnom konaní, ústavný súd považuje za dostatočne súčinnosť, a preto konštatoval, že sťažovatelia neprispeli k namietanej dĺžke konania.

3. Tretím kritériom, použitím ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných priet'ahov v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 191/03, bol postup okresného súdu.

Ústavný súd zistil, že namietané konanie je poznačené obdobia nečinnosti, keď okresný súd po prijatí veci (23. novembra 2003) do rozhodnutia o nej vykonal v podstate štyri procesné úkony – vyzval s'ťažovateľov na doplnenie návrhu (12. august 2004), vyzval odporcu na vyjadrenie k návrhu (15. jún 2006), dožiadal o výsluch s'ťažovateľov (15. jún 2006) a uskutočnil pojednávanie, na ktorom žalobu zamietol (1. február 2007).

Vzhľadom na uvedený priebeh konania ústavný súd považuje jeho celkovú dĺžku (3 roky a 2 mesiace) za neprimeranú zložitosti veci a konkrétnym okolnostiam prípadu, a preto rozhodol, že okresný súd svojím postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 191/03 porušil základné právo s'ťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o s'ťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia.

Pretože okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom z 1. februára 2007, nie je dôvodné, aby mu ústavný súd prikázal v ďalšom období konať bez zbytočných priet'ahov tak, ako to žiadali s'ťažovatelia.

Podľa § 56 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) môže ústavný

súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ prof. Ing. V. J., DrSc., žiadal priznať finančné zadosťučinenie 33 000 Sk, sťažovateľka RNDr. Z. B. 24 600 Sk, sťažovateľka Z. J. 30 000 Sk, sťažovateľka Z. S. 60 000 Sk, sťažovateľ N. S. 60 000 Sk, sťažovateľka M. H. 30 000 Sk a sťažovateľ JUDr. J. H. 30 000 Sk. Žiadosť o priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľa odôvodnili tým, že sa u nich nekonaním okresného súdu prehlbujú pocity bezprávia, neistoty a nespravodlivosti.

Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocitovanej v dôsledku zbytočných prietáhov, avšak nie aj prípadná náhrada škody.

Ústavný súd zohľadnil všetky okolnosti prípadu, predovšetkým celkovú dĺžku konania a zistené obdobia nečinnosti okresného súdu a dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia 20 000 Sk každému sťažovateľovi primerané konkrétnym okolnostiam prípadu.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o náhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v súvislosti s ich právnym zastupovaním advokátkou JUDr. H. K., K. v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd trovy právneho zastúpenia vyčíslil podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 13 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a), c) a podľa § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov v celkovej sume 35 756 Sk (slovom tridsaťpäťtisíc sedemsto päťdesiatšesť slovenských korún) spolu za dva úkony právnej pomoci urobené v roku 2007 pre sedem osôb po 2 970 Sk s uplatnením 20% zníženia,

pretože išlo o právne úkony spoločne urobené pre viac osôb, a po 178 Sk režijný paušál. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti danej veci a v súlade so zásadou primeranosti priznal sťažovateľom náhradu trov právneho zastúpenia rovnajúcu sa polovici vzniknutého nároku, t. j. v sume 17 878 Sk (slovom sedemnást'tisícosemstosedemdesiatosem slovenských korún).

Trovy konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku) podľa výroku rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. septembra 2007